

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte: Nicolae Gordilă

Judecătorii: Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Ion Guzun

juducînd, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Alexandru Cebanaș în numele inculpatului Chirilov Mihail, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Dubăsari din 12 februarie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Chirilov Mihail Sergiu, născut la 27.05.1995, originar și locuitor al s. Ustia, r-nul Dubăsari.

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 25.04.2014-12.02.2015;
- instanța de apel: 05.03.2015-01.04.2015;
- instanța de recurs: 10.06.2015-22.09.2015;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Dubăsari din 12 februarie 2015, Chirilov Mihail Sergiu a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 152 alin. (1) Cod penal - la 3 (tei) ani închisoare;
- art. 287 alin. (1) Cod penal – 1 (un) an închisoare;

În baza art. 84 Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Chirilov Mihail Sergiu i-a fost stabilit pedeapsă definitivă de 3(trei) ani 6(șase) luni închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis parțial acțiunea civilă a lui Ciloci Ludmila urmînd a se încasa în beneficiul ei din contul lui Chirilov Mihail 20918 (două zeci mii nouă sute optsprezece) lei cu titlu de prejudicii materiale și cheltuieli de asistență juridică și 10 000 (zece mii) lei cu titlu de prejudicii morale.

S-a admis parțial acțiunea civilă a lui Samoil Natalia urmînd a se încasa în beneficiul ei din contul lui Chirilov Mihail 500 (cinci sute) lei cu titlu de prejudicii morale.

2. Pentru pronunțarea sentinței s-a reținut că Chirilov Mihail, la 02 septembrie 2013, aproximativ la ora 20.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în strada din satul Ustia, r-nul Dubăsari, încălcînd grosolan ordinea publică, exprimată prin adresarea de înjurii și cuvinte necenzurate în adresa lui Samoil Natalia, care discuta cu Chirilov Lidia, Andronachi Ludmila, Corobceanu Maiia ș.a., în mod demonstrativ, manifestînd o obrăznicie deosebită, încălcînd liniștea cetățenilor, a aplicat forța fizică față de Samoil Natalia, a dat-o cu capul de gard, a bruscat-o jos în mijlocul drumului, trăgînd-o de păr. În continuarea acțiunilor infractorice, după o perioadă scurtă de acalmie, Chirilov Mihail s-a îndreptat repezit spre Samoil Natalia cu scopul ca din nou s-o lovească, dar în acest moment a intervenit Ciloci Ludmila Timofei pentru a-i stopa acțiunile criminale, însă a fost îmbrîncită de Chirilov Mihail și aceasta a căzut la pămînt, suferind dureri fizice și leziuni corporale, care conform concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 369D din 18 noiembrie 2013 se califică ca vătămări corporale medii.

Tot el, Chirilov Mihail Sergiu, la 02 septembrie 2013, aproximativ la ora 20.00, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în strada din satul Ustia, r-nul Dubăsari, în timpul acțiunilor huliganice, cînd cet. Ciloci Ludmila Timofei a încercat a-i stopa acțiunile criminale îndreptate în privința cet. Samoil Natalia Mihail, a îmbrîncit-o pe Ciloci Ludmila, și aceasta a căzut la pămînt, suferind dureri fizice și leziuni corporale, manifestate prin fractura trohanteriană a femurului drept care a fost produsă cu un corp contondent posibil în timpul și circumstanțele indicate, duc la dereglarea sănătății de lungă durată, care conform datelor concluziei raportului de expertiza medico-legală nr.369 D din 18 noiembrie 2013 se califică ca vătămări medii.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Cebanaș Alexandru în interesele inculpatului, prin care a solicitat rejudecarea cauzei conform regulilor primei instanțe și pronunțarea unei noi decizii, prin care inculpatul să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal reieșind din lipsa elementelor constitutive a infracțiunii și recalificarea acțiunilor inculpatului din prevederile art. 152 alin. (1) Cod penal în prevederile art. 157 Cod penal.

În motivarea apelului s-a invocat că:

- instanța de fond eronat a apreciat probele prezentate de acuzare în susținerea vinovăției lui Chirilov Mihail, încardînd faptele inculpatului în lipsă de probe directe, concludente care să-i dovedească pe deplin învinuirea de

comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 152 alin. (1) și art. 287 alin. (1) Cod penal;

- lipsește latura obiectivă și latura subiectivă a infracțiunii privind vătămarea intenționată cu cauzarea de leziuni corporale medii lui Ciloci Ludmila, precum și a infracțiunii de huliganism în privința părții vătămate Samoil Natalia;

- instanța de fond eronat a dat apreciere critică declarațiilor inculpatului Chirilov Mihail și martorilor Ciobanu Aliona, Chirii Lidia, Corobceanu Măria, a martorilor minori Urîtu Chirii și Corețchi Mariana, care afirmă că totuși conflictul a avut loc între Chirilov Mihail și Samoil Natalia, iar partea vătămată Ciloci Ludmila a intervenit între aceștia și de la altercație a căzut jos în rezultatul căreia și-a rupt piciorul, leziunile primite fiind calificate ca medii;

- acuzarea nu a putut să demonstreze intenția inculpatului de a cauza leziuni corporale medii lui Ciloci Ludmila. Motivarea folosită de instanța de fond la aprecierea declarațiilor inculpatului nu se încadrează în cerințele Codului de procedură penală fiind încălcate prevederile art. 26 alin. (1) care prevede că la îndeplinirea justiției în cauzele penale judecătoria sunt independenți și se supun numai legii.

- nu a fost demonstrată vina inculpatului Chirilov Mihail, instanța de judecată încălcând prevederile art. 385 alin. (1) pct. 3) și 4) Cod procedură penală, conform cărora, instanța de judecată la adoptarea sentinței, soluționează următoarele chestiuni: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni. Contrar acestor cerințe, sentința nominalizată nu conține nici o referire la admiterea sau respingerea contraargumentelor apărării expuse nemijlocit în susținerile verbale, iar în formă scrisă fiind anexate la dosar.

3.2. La 31 martie 2015, avocatul Cebanaș Alexandru a înaintat o cerere de modificare a apelului, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță și pronunțarea unei noi decizii prin care inculpatul să fie achitat de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin.(1) Cod penal pe motivul lipsei elementelor constitutive a infracțiunii și încetarea procesului penal referitor la infracțiunea prevăzută de art.152 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților prin prisma art.276 alin. (5) Cod de procedură penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 18 februarie 2015, a fost respins ca nefondat apelul avocatului Cebanaș Alexandru declarat în interesele inculpatului Chirilov Mihail Sergiu și menținută sentința fără modificări.

4.1. Respingînd apelul instanța de apel a reținut următoarele probe, administrate de către prima instanță și verificate în instanța de apel;

- *declarațiile inculpatul Chirilov Mihail;*

- *declarațiile părții vătămate Samoil Natalia și Ciloci Ludmila;*

- *declarațiile martorilor Ciloci Ivan, Ciobanu Aliona, Urîtu Chiril, Chirilov Lidia, Corobceanu Maria, Corețchii Mariana;*

- *plîngerea cet. Ciloci Ludmila Timofei din 10.10.2014 depusă la IP Dubăsari prin care solicită atragerea la răspundere conform legislației a cet. Chirilov Mihail, care în stradă a îmbrîncit-o, cauzîndu-i dureri fizice și leziuni (f.d.4);*

- *procesul verbal de cercetare la fața locului din 12.09.2013 întocmit la examinarea locului din stradă, unde a avut loc incidentul cu tabelul fotografic (f.d. 6-10), din care se constată că acesta este un loc public;-raportul de examinare medico-legală nr.309 D din 01 octombrie 2013 nr.369 D din 18 noiembrie 2013, prin care s-a stabilit că la examinarea medico-legală în baza documentelor medicale prezentate a cet. Ciloci Ludmila, au fost depistate leziuni corporale sub formă de fractură trohanteriană a femurului drept care a fost produsă cu un corp contodont posibil și în circumstanțele indicate, care duc la deregalrea sănătății de lungă durată și se califică ca vătămări medii (f.d. 25, 33).*

Analizînd probele administrate și cercetate de către instanțele de fond și de apel, instanța de apel a constatat că vina inculpatului Chirilov Mihail de comiterea infracțiunii incriminate s-a confirmat pe deplin și acțiunile acestuia corect au fost încadrate în baza art. 287 alin. (1) și 152 alin. (1) Cod penal.

Instanța de apel a reiterat că, potrivit dispoziției art. 287 Cod penal, huliganismul se manifestă prin acțiuni intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Astfel, Colegiul penal a concluzionat că acțiunile inculpatului nu atestă altceva decît un comportament intenționat care încalcă grosolan ordinea publică. Din declarațiile părților vătămate și martorilor, dar și a inculpatului, instanța de apel a reținut că, acțiunile s-au petrecut în stradă în s. Ustia r-nul Dubăsari, erau prezente mai multe persoane, era gălăgie mare, încît Ciloci Ludmila s-a îndreptat într-acolo ca să vadă ce se petrece. Ultima, chiar fără să înțeleagă încă ce s-a întîmplat, a fost bruscată de către inculpatul Chirilov Mihail care, fiind în

stare de ebrietate, a inițiat un conflict inițial cu Samoil Natalia, iar ulterior nu mai reacționa nici la observațiile celorlalte persoane prezente.

Acțiunile inculpatului însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, însoțite prin cumul și de cauzarea intenționată a unor leziuni corporale medii unei persoane prezente la fața locului.

Instanța de apel a susținut poziția instanței de fond care a apreciat critic declarațiile inculpatului Chirilov Mihail și le-a calificat drept o metodă de apărare aleasă de către inculpat în scop de a se eschiva de la răspunderea penală pentru fapta comisă și această versiune nu coroborează cu celelalte probe. Mai mult ca atât din declarațiile sale inculpatul nici nu a negat faptul că în plină stradă se certa cu Samoil Natalia, a înjurat-o, a lovit-o, din simplul motiv că aceasta i-a cerut să nu stea și să asculte discuția lor. Prin urmare, acesta nu a avut vreun motiv întemeiat pentru a se comporta în modul dat, iar versiunea lui că Samoil Natalia a vorbit urât de mama lui și doar din acest motiv a lovit-o, au fost combătute prin declarațiile martorilor Chirilov Lidia, Ciobanu Aliona, Urțu Chiril.

Instanța de apel nu a reținut ipoteza apărării că nu era o bătaie, ci mai degrabă un conflict particular, că Samoil Natalia a fost bătută de Chirilov Mihail, chipurile pentru aceea că l-a înjurat, deoarece din spusele martorilor, în timpul altercației, cei prezenți la fața locului făceau observații la adresa lui Chirilov Mihail să se liniștească. Or, de-ar fi o altercație fără ca cineva să se impună, atunci cei prezenți le-ar fi făcut observație ambilor să se oprească, iar dacă Samoil Natalia era cea care se impunea în fața lui Chirilov Mihail, atunci observațiile i-ar fi fost ei adresate.

Colegiul penal a reținut că tot conflictul s-a iscat de la faptul că, Chirilov Mihail demonstrativ refuza să respecte caracterul privat al discuției dintre doamnele ce se aflau lângă gospodăria lui Samoil Natalia. Totuși în acel moment acțiunile lui erau la limita ce desparte un simplu comportament imoral de un huliganism nu prea grav, adică contravențional. Un caracter penal acțiunile lui Chirilov Mihail au îmbrăcat în momentul în care el a început să o înjure pe Samoil Natalia și să aplice forța fizică față de ea, toate acestea în prezența persoanelor ce erau la fața locului.

La fel, în timpul altercației, Samoil Natalia, văzînd că este bătută de Chirilov Mihail, a mers în curtea sa și a luat un furtun pentru a încerca să se apere, însă n-a reușit deoarece Chirilov Mihail i l-a smuls din mîină și accidental a lovit-o cu el pe Chirilov Lidia, față de care, de fapt, și-a cerut scuze. Acest fapt este confirmat de ultima, dar și de către inculpat. În astfel de circumstanțe, s-a impus concluzia că anume Chirilov Mihail este acel care a întreprins acțiuni de

încălcarea a ordinii publice, fiind în loc public înjura cu cuvinte necenzurate, a manifestat obrăznicie și chiar violență.

Instanța de apel a constatat că alegațiile apărătorului referitor la faptul că, leziunile corporale rezultate la Ciloci Ludmila, au fost cauzate nu intenționat, ci din imprudență, solicitând ca suport declarațiile martorilor Corobceanu Măria, Corețchi Mariana, cât și ale inculpatului că el a dezechilibrat-o accidental pe Ciloci Ludmila în momentul când încerca să ajungă la Samoil Natalia, primordial pentru el fiind anume să ajungă la Samoil Natalia, contravine împrejurărilor constatate în timpul cercetării judecătorești. Or, chiar însăși inculpatul Chirilov Mihail a declarat că își dădea seama că o împinge pe Ciloci Ludmila, care, după cum susține chiar el, s-a băgat între el și Samoil Natalia, însă el vroia să ajungă la ultima deoarece, chipurile, a înjurat ceva despre mama sa, fapt care l-a făcut să-și piardă controlul. Astfel, instanța a considerat că leziunile corporale ale lui Ciloci Ludmila s-au datorat nu neglijenței lui Chirilov Mihail în acțiunile sale, ci intenției indirecte a acestuia. Dacă ar fi fost altfel, în momentul când Ciloci Ludmila a căzut jos și striga de durere, inculpatul nu ar mai fi continuat să aplice lovituri lui Samoil Natalia.

Colegiul a menționat că în cadrul ședinței partea vătămată Ciloci Ludmila a declarat că s-au împăcat cu inculpatul, l-a iertat și a solicitat să fie încetat procesul penal în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, însă instanța de apel nu a reținut aceste cerințe din considerentul că:

„Conform art. 109 Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar în cazul minorilor și pentru o infracțiune gravă, infracțiuni prevăzute la capitolele II - VI din Partea specială, precum și în cazurile prevăzute de procedura penală. (2) împăcarea este personal și produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și până la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Recomandarea nr. 56 a Curții Supreme de Justiție referitor la împăcare indică faptul că, din lectura textelor art. 109 CP și 276 Cod procedură penală observăm că într-un proces penal, pornit în cazul săvârșirii infracțiunilor prevăzute de aceste norme, perioada, pînă la care poate să intervină împăcarea părților, este diferită. Astfel, conform alin. (2) art. 109 Cod penal împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Prin reglementarea în art. 109 Cod penal a momentului pînă cînd poate avea loc împăcarea părților, considerăm că legiuitorul a avut în vedere ca moment final, este atunci cînd cauza se judecă de către instanța de fond, cînd completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței respective. Acest

înțeles al legii rezultă din construcția și plasamentul procedurilor ce le parcurge cauza penală pusă pe rol.

Conform Codului de procedură penală Titlului II, intitulat "JUDECATA", cuprinde capitolele I-VI.

Dintre acestea, Capitolul III reglementează judecarea cauzei penale în prima instanță, procedură, care este descrisă în amănunte în patru secțiuni. Secțiunea a 4-a este dedicată anume unei faze speciale a procedurii de judecare- "Deliberarea și adoptarea sentinței". Prin urmare, pînă la acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor prevăzute de alin.(1) art. 109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de alin.(1) art. 276 Cod procedură penală. Imposibilitatea de-a admite împăcarea părților la următoarele căi a procesului penal, cai ordinare de atac - Apelul și Recursul, rezultă din prevederile art. 230 Cod procedură penală, care stipulează în alin. (2) că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. Fazele următoare a judecării cauzei sînt căi de verificare a temeiniciei și legalității hotărîrii judecătorești, inclusiv și în partea aplicării procedurii împăcării părților, potrivit legii materiale și procesual penale."

Astfel, instanța de apel luînd în considerare faptul că cererea de împăcare nu a fost înaintată la judecarea cauzei în prima instanță pînă la pronunțarea sentinței, procedura dată nu poate fi aplicată în instanța de apel. Din aceste motive, Colegiul a respins cererea de împăcare invocată atît de inculpat, cît și de partea vătămată Ciloci Ludmila.

În opinia instanței de apel, instanța de fond la aprecierea modului și a măsurii de pedeapsă a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat care anterior nu a fost condamnat, la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află, iar la locul de trai se caracterizează negativ, de circumstanțele atenuate și anume imoralitatea acțiunilor victimei Samoil Natalia și cele agravante – starea de ebrietate alcoolică a inculpatului.

5. Împotriva hotărîrilor menționate avocatul Aexandru Cebanaș în numele inculpatului a declarat recurs ordinar prin care invocînd prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6), 8) 10), 11) Cod de procedură penală solicită casarea acestora și pronunțarea unei noi decizii:

- de încetare a procesului penal în privința lui Chirilov Mihail în baza art.152 alin. (1) Cod penal în legătură cu împăcarea părților prin prisma art. 276 alin. (1), (5) Cod de procedură penală;

- de achitare a lui Chirilov Mihail de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal pe motivul lipsei elementelor constitutive ale infracțiunii.

În motivarea recursului invocă:

- instanța de apel a încălcat grav prevederile art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală prin faptul că a respins apelul, nu a admis împăcarea părților și nu a încetat procesul pe motivul împăcării părților invocând ca motiv de respingere doar prevederile art. 109 Cod penal care prevede că împăcarea poate avea efecte pînă la retragerea completului în deliberare. La fel instanța de apel a neglijat și Recomandarea nr. 56 a CSJ care recomandă ferm instanțelor de judecată să aplice corect art. 109 Cod penal și art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală odată ce aceste două norme instituie termene diferite pînă la care împăcarea poate produce efecte;

- acordul de împăcare a fost întocmit în baza art. 276 alin. (1), (5) Cod de procedură penală și nu în baza art. 109 Cod penal după cum face referire peste tot în decizia instanței de apel. Cererea din partea apărării și cea din partea părții vătămate Ciloci Ludmila referitor la încetarea procesului penal în privința inculpatului la fel se întemeiază pe prevederile art. 276 alin. (1), (5) Cod de procedură penală;

- consideră că în cazul de față o dată ce art. 152 alin. (1) Cod penal este inclus în lista infracțiunilor prevăzute la art. 276 alin. (1) Cod de procedură penală împăcarea poate avea loc și la etapa examinării cauzei în apel, fapt ce denotă că instanța de apel eronat a interpretat în acest sens prevederile Recomandării nr.56 a CSJ;

- instanța de fond și cea de apel eronat au apreciat probele prezentate de acuzare în susținerea vinovăției lui Chirilov Mihail, încadrînd faptele inculpatului ilegal și neîntemeiat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal în lipsă de probe directe, concludente care să-i dovedească pe deplin întrunirea în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și anume lipsa laturii obiective și a laturii subiective în săvîrsirea infracțiunii de huliganism în privința părții vătămate Samoil Natalia;

- în cadrul instanței de apel partea vătămată a declarat că ea nu are careva pretenții de careva gen față de Chirilov Mihail și că în cadrul conflictului care a avut loc se numeau reciproc cu cuvinte jignitoare și lăsînd să se înțeleagă că vinovați de acel conflict sunt toți dar nu numai Chirilov M., iar acțiunile lui Chirilov M. față de partea vătămată Ciloci L. nu au avut un caracter intenționat;

- instanța de fond eronat a dat apreciere critică declarațiilor inculpatului Chirilov Mihail și martorilor Ciobanu Aliona Urîtu Chirii, Chirilov Lidia, Corobceanu Măria, Corețchi Mariana, care coroborează între ele și confirmă că

conflictul a avut loc între Chirilov Mihail și Samoil Natalia, iar partea vătămată Ciloci Ludmila a intervenit între aceștia și de la altercație a căzut jos în rezultatul căreia și-a rupt piciorul fiind calificate leziunile ca fiind medii.

- sentința judecătorească nu conține nici o referire la admiterea sau respingerea contraargumentelor apărării expuse nemijlocit în susținerile verbale în formă scrisă fiind anexate la dosar. În conformitate cu jurisprudența CtEDO (*Neumeister vs. Austria*) nerespectarea dreptului de a fi auzit, constituie o ingerință a art. 6 par. 1 CEDO. Astfel, există o încălcare a dreptului la un proces echitabil cazul în care instanțele judecătorești se abțin de a da un răspuns special și explicit la cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins.

6. Asupra recursului ordinar, procurorul a depus referință, prin care solicită respingerea acestuia deoarece decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

7. Judecând recursul în raport cu actele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursul declarat urmează a fi admis parțial, din următoarele considerente:

Analizând hotărârile contestate, Colegiul reține faptul că, instanțele de fond au examinat complet și obiectiv probele administrate la dosar, verificându-le sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, atât ale apărării, cât și ale acuzării, fapt ce face ca concluzia privind vinovăția lui Chirilov Mihail, în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 287 alin. (1) și 152 alin. (1) Cod penal să fie justă și întemeiată.

Conținutul probelor și valoarea lor probatorie este analizată desfășurat și minuțios în textul hotărârilor contestate și invocate în **pct.4.1** a prezentei decizii, care în coroborare demonstrează complet vina inculpatului în faptele încriminate, astfel Colegiul consideră justă concluzia instanțelor de fond referitor la corectitudinea stabilirii stării de fapt și calificării acțiunilor inculpatului.

Totodată, Colegiul lărgit reține că conform art. 435 alin.(1) pct. 2) lit. b) și c) Cod de procedură penală *judecând recursul instanța este în drept să-l admită, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea încetării procesului penal, în legătură cu împăcarea părților, să rejudece cauza și să pronunțe o hotărâre nouă, dacă nu se agravează situația condamnatului.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze parțial, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, instanța de recurs este în drept să verifice dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Cu referire la condamnarea lui Chirilov Mihail în baza art. 152 alin.(1) Cod penal.

Instanța de recurs constată că, instanța de apel deși a examinat complet și obiectiv toate probele administrate la dosar și le-a verificat sub aspectul pertinentei și concludenței, atât pe cele obținute în procesul urmăririi penale, cât și în cadrul ședințelor de judecată, fapt ce face ca concluzia instanței privind vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii date, să fie justă și întemeiată, însă greșit a respins cerința avocatului apelant cu privire la încetarea procesului penal pe art. 152 alin. (1) Cod penal pe motivul împăcării părții vătămate Cioici Ludmila cu inculpatul Chirilov Mihail.

La acest capitol, Colegiul penal menționează că instanța de apel respingând cerința menționată supra, a invocat prevederile art. 109 Cod penal fără a lua în considerație că acordul de împăcare încheiat între partea vătămată Cioici Ludmila și inculpatul Chirilov Mihail cât și cererea părții vătămate Cioici Ludmila referitor la încetarea procesului penal în privința inculpatului (f.d.76,77), au fost întocmite în baza art. 276 alin.(1) și (5) Cod de procedură penală.

Deasemenea, Colegiul lărgit reține că, una din circumstanțe care condiționează pornirea unui proces penal, este depunerea de către victimă a unei plîngerii cu privire la săvîrșirea unei infracțiuni, enumerate în art.276 Cod de procedură penală, prin urmare infracțiunea art.152 alin. (1) Cod penal din speță, este prevăzută în articolul menționat, potrivit căreia urmărirea penală a fost începută în baza plîngerii părții vătămate Cioici Ludmila (f.d.4, v.1).

Or, conform art. 276 alin.(1) Cod de procedură penală *în cazul când urmărirea penală s-a pornit la plîngerea prealabilă a victimei și este cazul săvîrșirii infracțiunii prevăzute de art.152 alin.(1) Cod penal, la împăcarea părții vătămate cu inculpatul urmărirea penală încetează.* Aliniatul (5) al normei vizate stipulează că împăcarea este personală și produce efecte dacă intervine pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.

Lecturînd textele art.109 Cod penal și 276 Cod de procedură penală observăm că într-un proces penal, pornit în cazul săvîrșirii infracțiunilor prevăzute de aceste norme, perioada, pînă la care poate să intervină împăcarea părților, este diferită.

Astfel, conform alin.(2) art.109 Cod penal împăcarea produce efecte juridice din momentul pornirii urmăririi penale și pînă la retragerea completului de judecată pentru deliberare.

Conform alin.(5) art.276 Cod de procedură penală *împăcarea produce efecte doar dacă intervine pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești.*

Colegiul reține că, prin sintagma “*pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești*” legislatorul și-a spus cu claritate voința pînă cînd poate interveni împăcarea părților în privința infracțiunilor prevăzute de alin.(1) art.276 Cod de procedură penală.

În conformitate cu art.466 alin.(2) Cod de procedură penală hotărîrea primei instanțe rămîne definitivă:

1) la data pronunțării, cînd hotărîrea nu este supusă apelului și nici recursului;

2) la data expirării termenului de apel: a) cînd nu s-a declarat apel în termen; b) cînd apelul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

3) la data retragerii apelului și încetării procedurii de apel, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de apel;

4) la data expirării termenului de recurs, în cazul hotărîrilor nesupuse apelului sau dacă apelul a fost respins: a) cînd nu s-a declarat recurs în termen; b) cînd recursul declarat a fost retras înăuntrul termenului stabilit;

5) la data retragerii recursului declarat împotriva hotărîrilor menționate la pct.4) și încetării procedurii de recurs, dacă aceasta s-a produs după expirarea termenului de recurs;

6) la data pronunțării hotărîrii prin care s-a respins recursul declarat împotriva hotărîrilor menționate la pct.4).

Așa dar, conform procedurii penale, împăcarea poate interveni, în cazul infracțiunilor prevăzute de art.276 alin.(1) Cod de procedură penală, oricînd în cursul procesului penal: la urmărirea penală, în instanța de fond, de apel, de recurs - dacă pentru unele infracțiuni nu există cale apelului, dar numai pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii.

Pe cînd, prin reglementarea în art.109 Cod penal a momentului pînă cînd poate avea loc împăcarea părților, legiuitorul a avut în vedere ca moment final, este atunci cînd cauza se judecă de către instanța de fond, cînd completul s-a retras pentru deliberare cu adoptarea sentinței.

Prin urmare, pînă la acest moment părțile se pot împăca în cazul infracțiunilor prevăzute de alin.(1) art.109 Cod penal, cu excepția celor prevăzute de alin.(1) art. 276 Cod de procedură penală.

Astfel se deduce, avînd în vedere că o sentință, adoptată de instanța de fond, rămîne definitivă după verificarea ei de către instanța de apel, chestiunea

de împăcare a părții vătămate Ciolici Ludmila cu inculpatul Chirilov Mihail la faza judecării apelului, putea avea loc, iar instanța de apel, greșit s-a referit, respingând împăcarea părților la faza judecării apelului, la prevederile art. 109 Cod penal.

Reieșind din cele menționate, Colegiul penal conchide că, finalitatea soluției pronunțate de instanța de apel urma să fie conformă prevederilor art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, iar eroarea comisă de ultima se încadrează în prevederile art.427 alin.(1) pct. 11) Cod de procedură penală - *persoana condamnată a fost judecată anterior în mod definitiv pentru aceeași faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii penale, sau aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie, a intervenit decesul inculpatului ori a intervenit împăcarea părților în cazul prevăzut de lege.*

Cu referire la învinuirea pe art. 287 alin. (1) Cod penal.

Colegiul lărgit nu va reține alegațiile avocatului recurent, invocate în cererea de recurs precum că instanța de fond și cea de apel eronat au apreciat probele prezentate de acuzare în susținerea vinovăției lui Chirilov Mihail, încadrând faptele inculpatului ilegal și neîntemeiat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, în lipsă de probe directe, concludente care să-i dovedească pe deplin întrunirea în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal și anume lipsa laturii obiective și a laturii subiective în săvîrsirea infracțiunii de huliganism în privința părții vătămate Samoil Natalia, deoarece, după cum a și menționat supra, în cursul judecării cauzei au fost prezentate probe care înlătură dubiul judiciar și dovedesc incontestabil că acțiunile inculpatului întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (1) Cod penal.

Or, conform doctrinei penale, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.287 alin. (1) Cod penal, constă *în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.*

Prin ordine publică se înțelege un sistem stabil de relații sociale care asigură ambianța liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și a integrității patrimoniului, precum și activitatea normală a organelor și instituțiilor de stat publice.

Prin încălcarea grosolană a ordinii publice se exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, săvârșirea unor acțiuni intenționate ce atentează la regulile sociale și morale de conviețuire, care sunt încălcate într-un mod grosolan și demonstrativ de către violatorul ordinii publice prin necuviință, neobrăzare, comportare batjocoritoare cu cetățeni, prin înjosirea onoarei și demnității personalității, încălcare îndelungată și insistentă a ordinii publice, zădărnicierea activităților de masă, suspendarea temporară a activității normale a întreprinderilor, instituțiilor, organizațiilor, transportului obștesc etc.

Prin exprimarea unei vădite lipse de respect față de societate se au în vedere acțiunile evidente ce ating interesele legitime ale unui grup ori chiar ale unei persoane care se află la locul infracțiunii (proferarea de expresii indecente, abordarea unei ținute lipsite de pudoare, efectuarea de gesturi obscene etc.)

Fapta prejudiciabilă analizată presupune aplicarea violenței asupra persoanelor.

În sensul art. 287 Cod penal, prin violență se are în vedere violența soldată cu vătămarea ușoară a integrității corporale sau a sănătății ori violența soldată cu leziuni corporale care nu presupun nici dereglarea de scurtă durată a sănătății, nici pierderea neînsemnată și stabilă a capacității de muncă.

Astfel, infracțiunea de huliganism în afară de prezența acțiunii principale – încălcarea grosolană a ordinii publice, presupune și prezența unei acțiuni adiacente – acțiune exprimată alternativ în: aplicarea violenței asupra persoanelor, amenințarea cu aplicarea violenței asupra persoanelor, opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice.

În același timp, potrivit art. 131 lit. ”a” CP RM prin fapta săvârșită în public se înțelege fapta comisă într-un loc care, prin natura sau destinația lui, este întotdeauna accesibil publicului, chiar dacă în momentul săvârșirii faptei în acel loc nu era prezentă nici o persoană, iar făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.

Acțiunile de huliganism sunt orientate, de regulă, „spre public”, spre reacția publicului în privința jignirii demnității publice și încălcării grosolane a ordinii publice. În atare situație făptuitorul poartă răspundere dacă își dădea seama și conștientiza că încalcă grosolan ordinea publică.

Reieșind din aceste prevederi Colegiul lărgit, reține incontestabil în acțiunile inculpatului prezența deplina a componentei de infracțiune prevăzută la art. 287 alin (1) Cod penal - acțiunile comise de către ultimul nu atestă altceva decât un comportament intenționat care încalcă grosolan ordinea publică, petrecute în stradă în s. Ustia r-nul Dubăsari – loc public, erau prezente mai multe persoane, era gălăgie mare, încât Ciloci Ludmila s-a îndreptat într-acolo ca să vadă ce se petrece. Ultima, chiar fără să înțeleagă încă ce s-a întâmplat, a fost

bruscată de către inculpatul Chirilov Mihail care, fiind în stare de ebrietate, a inițiat un conflict cu Samoil Natalia, iar ulterior nu mai reacționa nici la observațiile celorlalte persoane prezente.

Deci acțiunile inculpatului, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, în public, neținându-se cont de opinia și atitudinea celor din jur, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, însoțite prin cumul și de cauzarea intenționată a unor leziuni corporale medii unei persoane prezente la fața locului.

Totodată, indiferent de faptul că este dovedită vinovăția inculpatului în baza art.287 alin.(1) Cod penal, nefiind stabilite erorile de drept invocate de către avocatul recurent prevăzute la art.427 alin. (1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală și anume - *instanței de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu au fost întrunite elementele infracțiunii*, Colegiul va rejudeca cauza în partea stabilirii pedepsei în baza articolului menționat și aplicării prevederilor art. 84 Cod penal.

În acest sens, Colegiul penal lărgit reține, că potrivit prevederilor art. 61 Cod penal *pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rîndul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane.*

Totodată, conform prevederilor art. 75 Cod penal *persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvîrșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blîndă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.*

Astfel, Colegiul constată, că infracțiunea art. 287 alin. (1) Cod penal se pedepsește *cu amendă de la 200 la 700 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani.*

În viziunea Colegiului penal lărgit, reieșind din circumstanțele și materialele cauzei și ținând cont pe deplin de principiile de aplicare a pedepsei prevăzute de art. 61 Cod penal, de criteriile generale de individualizare a pedepsei, stipulate în art. 75 Cod penal, de toate circumstanțele cauzei, care agravează sau atenuează răspunderea, de persoana inculpatului, care nu are antecedente penale, la evidența medicului narcolg și psihiatru nu se află, la locul de trai se caracterizează negativ, este la o vîrstă tînă, infracțiunea comisă face parte din categoria celor mai puțin grave, care a fost săvîrșită în stare de ebrietate și reieșind din influența și scopul pedepsei asupra corectării și reeducării inculpatului, Colegiul consideră necesară izolarea acestuia de societate, dar va diminua pedeapsa cu închisoarea aplicată de către instanțele de fond de la 1 (un) an închisoare la 8 (opt) luni închisoare, acesta fiind o pedeapsă echitabilă.

În consecință, reieșind din cele expuse supra, Colegiul penal lărgit constată necesitatea excluderii prevederilor art.84 Cod penal.

În altă ordine de idei, Colegiul lărgit nu va reține afirmațiile avocatului recurent referitor la faptul că sentința judecătorească nu conține nici o referire la admiterea sau respingerea contraargumentelor apărării expuse nemijlocit în susținerile verbale în formă scrisă anexate la dosar, deoarece deși art. 6 al Convenției garantează participanților dreptul la un proces echitabil, Curtea statuînd că textul art. 6 al Convenției obligă instanțele să-și argumenteze deciziile luate, însă această obligație nu poate fi înțeleasă în sensul că ele trebuie să răspundă în mod detaliat la fiecare argument al părților procesului. Obligația de motivare a deciziilor variază în funcție de natura acestora.

Generalizînd cele relatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că recursul avocatului urmează a fi admis parțial cu casarea sentinței Judecătorei Dubăsari din 12 februarie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 aprilie 2015, în partea condamnării inculpatului în baza art.152 alin. (1) Cod penal, în latura stabilirii pedepsei în baza art. 287 alin.(1) și aplicării prevederilor art.84 Cod penal, rejudecată cauza și pronunțată în această parte o nouă hotărîre.

13. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. b), c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,-

D E C I D E :

Admite parțial recursul declarat de avocatul Alexandru Cebanaș în numele inculpatului Chirilov Mihail, casează sentința Judecătorei Dubăsari din 12 februarie 2015 și decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01

aprilie 2015, în cauza penală în privința lui Chirilov Mihail, în partea condamnării acestuia în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, în partea stabilirii pedepsei în baza art.287 alin. (1) Cod penal și aplicării prevederilor art. 84 Cod penal, rejudecă cauza și pronunță în această parte o hotărîre nouă după cum urmează:

În temeiul art. 276 alin. (5) Cod de procedură penală, încetează procesul penal în privința lui Chirilov Mihail în baza art. 152 alin. (1) Cod penal, în legătură cu împăcarea părților.

Chirilov Mihail se consideră condamnat în baza art.287 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa de 8 (opt) luni închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul de executare a pedepsei se v-a calcula din data pronunțării prezentei decizii – 22.09.2015 cu deducerea termenului arestării inculpatului din 12.02.2015 pînă în prezent.

Se exclude aplicarea prevederilor art. 84 Cod penal.

În rest, celelalte prevederi ale hotărîrilor atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată publicată integral la 08 octombrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecătorii

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

